

**קידום תלמידים מקבוצות
חברתיות מוחלשות
ביחידה לנוער שוחר מדע**

אסטרטגיות עידוד

אדם הישראלי

בית הספר לחינוך – היחידה לנוער שוחר מדע

AdamH@tauex.tau.ac.il

יוני 2008

עם מי אנו עובדים?

קבוצות מוחלשות – תלמידים חזקים

תסריט סביבתי ידוע – פוטנציאל אישי מבטיח

פוטנציאל משפחתי, קהילתי וחברתי

קבוצות מוחלשות ופריפריאליות

בנות

אתיופים

עולים חדשים

ערבים

דרוזים

בדואים

תלמידים ששפת אמם אינה עברית

מכשול ראשון:

תעודת הבגרות ככלי מיון

- תכנון תעודת הבגרות:
 1. מספר יח"ל רב לבגרות עלול ליצור עומס ולהוריד ציונים
 2. חשיבות רבה לממוצע המשוקלל
 3. חשיבות מועטה בקבלה לאקדמיה למקצועות שנלמדו (מלבד למקצועות מדעיים)
- בחירת מגמות: השכלה ועניין מול ממוצע?
- מועדי ב' / שיפור בגרויות / מכינות

מכשול שני:

הבחינה הפסיכומטרית ככלי מיון

מטרתה: חיזוי ההצלחה בלימודים אקדמיים. האמנם?

- מבחן אחד - מקצועות שונים
- הטיה תרבותית ומגדרית
- שפה ואוצר מילים (הון תרבותי)
- היבחנות לא בשפת האם (רוסית / ערבית / ספרדית וכד')
- הוצאה כספית גבוהה – קורסי הכנה
- הוצאה או השקעה?
- היבחנות בזמן התיכון – תפסת מרובה?

הון תרבותי וחברתי

מערך ההתנהגויות, הערכים, האמונות והציפיות של האדם כפי שנטבעו בו בתהליך החיברות בגיל צעיר (ע"ס Bourdieu, 1986)

- מושפע מגורמים כגון: השכלת הורים, מוצא משפחתי, סביבת/ישוב מגורים, מעמד חברתי ואינו בר חליפין
- עובר בירושה / בתורשה
- מושפע מעט מהון כלכלי, אשר הוא בר חליפין
- מהווה הסבר אלטרנטיבי לשונות ולאי השוויון בחברה
- יחס לתרבות, לשירות בצבא, למושגי הצלחה
- וגם - להשכלה: נטל או נכס? הוצאה או השקעה?

היחידה לנוער שוחר מדע

4 אוניברסיטת תל-אביב לנוער	3 תחרויות ופרויקטים	2 תוכניות העשרה, ימי עיון וקורסים		1 הקמפוס הוירטואלי
		קורסים ותוכניות	ימי עיון וכנסים	
מכינה	אולימפיאדה באסטרופיזיקה	כתות מחוננים ה'-ו'	ימי שיא	האולימפיאדה הוירטואלית עכבר הזהב
סמסטר חורף לנוער	תחרות המדען הצעיר	תכנית מנהיגות	ימי חשיפה	קמפוס תפוצות
מסלול בינתחומי	תחרות חיבורים לפרס דן דוד	נגישות	ימי עיון	אקולוגיה
נגישות להשכלה גבוהה		תוכניות בתי"ס רב שנתיות	ימים פתוחים באקדמיה	פרלמנט נוער
אוניברסיטת קיץ לנוער		קורסים למגזר הערבי	כנסים מדעיים	פיזיקה לאורט
בית באוניברסיטה		קורסי קיץ		אנגלית ווירטואלי
מדעים מדויקים				תמיכה ווירטואלית לקורסים

הקמפוס הוירטואלי

1

**הקמפוס
הוירטואלי**

האולימפיאדה
הוירטואלית
עכבר הזהב

קמפוס
תפוצות

אקולוגיה

פרלמנט נוער

פיזיקה לאורט

אנגלית ווירטואלי

תמיכה ווירטואלית
לקורסים

תוכניות העשרה, ימי עיון וקורסים

2

תוכניות העשרה, ימי עיון וקורסים

קורסים ותוכניות

כתות מחוננים
ה'-ו'

תכנית מנהיגות

נגישות

תוכניות בתי"ס
רב שנתיות

קורסים למגזר
הערבי

קורסי קיץ

ימי עיון וכנסים

ימי שיא

ימי חשיפה

ימי עיון

כנסים מדעיים

תחרויות ופרוייקטים

3

תחרויות
ופרויקטים

תחרות חיבורים
לפרס דן דוד

תחרות
המדען הצעיר

אולימפיאדה
באסטרופיזיקה

הזוכים יחד עם מר דן דוד ורעייתו

אוניברסיטת תל אביב לנוער

4

אוניברסיטת
תל-אביב
לנוער

מכינה

סמסטר
חורף לנוער

מסלול בינתחומי

נגישות להשכלה
גבוהה

אוניברסיטת
קיץ לנוער

בית באוניברסיטה

מדעים מדויקים

אסטרטגיות עידוד

חשיפה לאקדמיה ✓

אוריינטציה להשכלה גבוהה ✓

מיומנויות למידה ✓

העצמה ✓

אסטרטגיות עידוד – חשיפה לאקדמיה

- צירוף אינטרסים: תחרות בין מוסדות הלימוד
- האקדמיה כמקור ידע ומחקר
- חלוקה דיסיפלינרית חדשה (לא ריאלי/הומני)
- מידע על מקצועות חדשים (היכרות עם הידיעון)
- היכרות עם מתקני מחקר (מעבדות, גן בוטני, פלנטריום..)

אסטרטגיות עידוד – אוריינטציה להשכלה גבוהה

- הכוונה בעת בניית הרכב תעודת הבגרות
- מגמות הלימוד בתיכון – איזונים ובלמים
- יעוץ בבחירת תחום לימודים ומקצוע
- מידע על תנאי קבלה ומסלולים מיוחדים
- מידע על הנחות ומלגות (הצטיינות או סיוע)
- שיתוף המרכז האוניברסיטאי ליעוץ לימודי

אסטרטגיות עידוד – מיומנויות למידה

- קריאה וכתובה בעברית ובאנגלית
- סגנונות הוראה ולמידה שונים ומגוונים
- אוריינות אקדמית באנגלית
- מטלות, מבחנים ועבודות
- אחריות הלומד על הידע והתהליך
- ליווי וחניכה מסטודנטים מצטיינים

אסטרטגיות עידוד – העצמה

- חווית נבחרת: נוער מצטיין, סקרן ומוטיבציוני
- התמודדות עם בירוקרטיה ואנונימיות
- למידה מכישלונות ומהצלחות (כשלון = הזדמנות ללמידה)
- בטחון עצמי ואמונה ביכולות
- רשתות קשר עתידיות – Networking (הון חברתי)
- ליווי בית הספר
- חשיבות הבית וההורים בתהליך

